

Erhvervsrettet innovation på TEC

Forsker-praktiker-netværksmøde på Metropol

4. April 2017

Bjarne Petersen – Pædagogisk vejleder

På TEC sættes **Erhvervsrettet**
Innovation i spil som en
styret **kreativ** proces, der
skaber **nyt** og **værdi**

Nyt
produkt

Innovationsproces

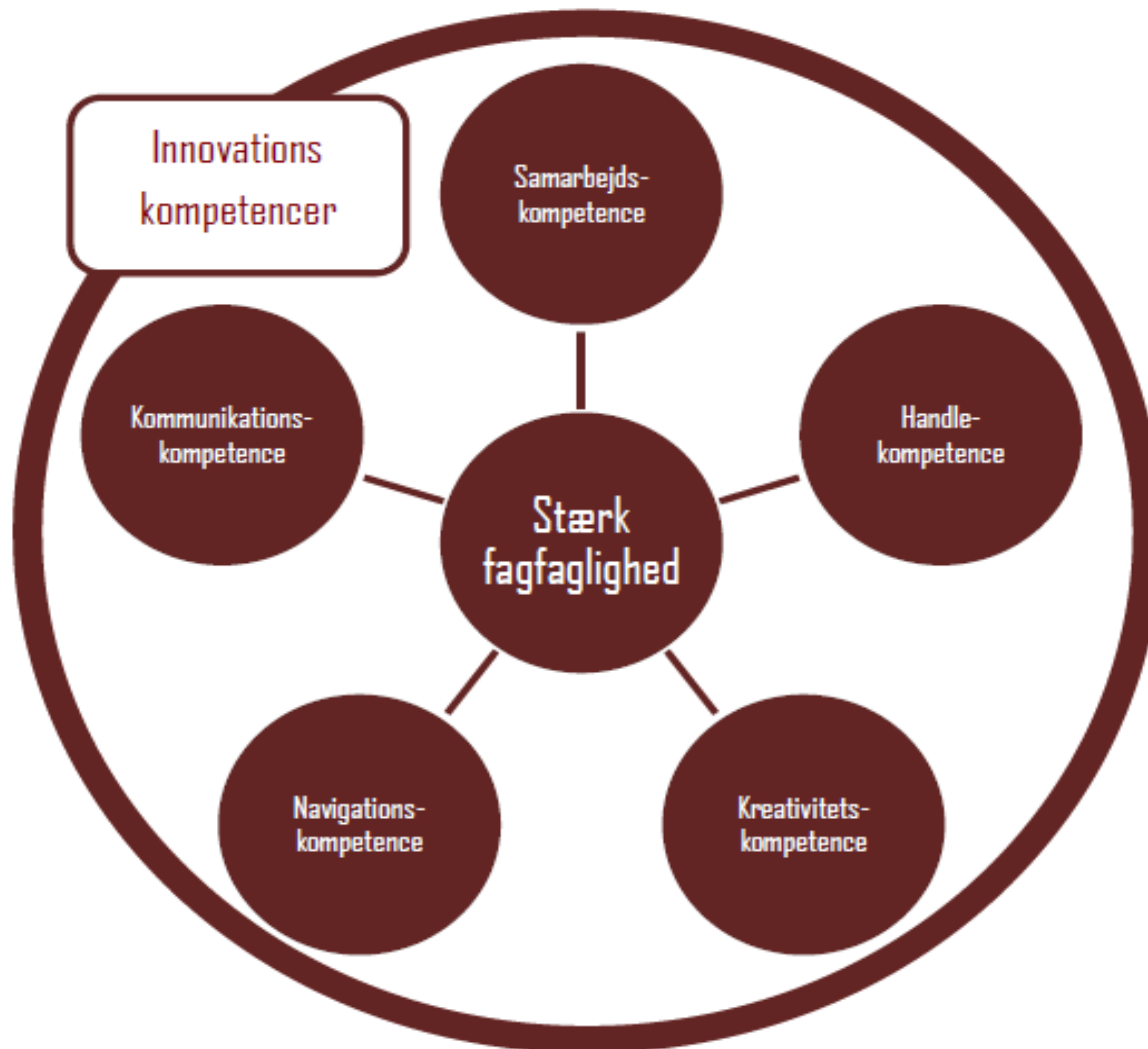

Innovationskompetencer

Niveauer for innovation (progression)

Niveau	Placering af aktivitet	Fokus	Kompetencemål
Ekspert	<ul style="list-style-type: none"> • Camps • Videncenter • Højniveau	Tværfaglighed , den entreprenante (opfinderen). Kan sætte egen faglighed i en tværfaglig kontekst	Eleven kan selvstændigt anvende en innovativ proces og de fem understøttende kompetencer i en tværfaglig kontekst
Avanceret	Hovedforløb	Fag-faglighed , nye løsninger i et konkret fag. Har styr på innovationsprocessen	Eleven kan selvstændigt anvende de innovative processer og de fem understøttende kompetencer. Eleven kan udvikle nye løsninger
Rutineret	GF2	Innovationsprocesser i en faglig kontekst	Eleven kan indgå i en innovativ proces og har kendskab til definitionen på innovation
Begynder	GF1	Det primære fokus er kreativitet og innovationsprocessen	Eleven har kendskab til innovative processer og de fem understøttende kompetencer

De 5 understøttende innovative kompetencer

Samarbejdskompetence

Betyder, at eleven har evnen til at samarbejde med andre mennesker, er rummelig og bevidst kan påtage sig forskellige roller i samarbejdet.

Handlekompetence

Betyder, at eleven kan få ting til at ske og har modet til at løbe en risiko.

Kreativitetskompetence

Betyder, at eleven har evnen til at fortolke en opgave selvstændigt og udvikle på ideer til løsninger.

Navigationskompetence

Betyder, at eleven har evnen til at se, hvilken viden der mangler eller skal indsamles for at løse en opgave.

Kommunikationskompetence

Betyder, at eleven har evnen til at kommunikere og formidle på en overbevisende måde.

De **5** understøttende innovative kompetencer

Defineret i en undervisningskontekst i projektet "Gymnasiet tænkt forfra" af Jan Alexis Nielsen

Herefter er kompetencerne defineret af de forskellige brancher som en slutkompetence

Innovationsmodel

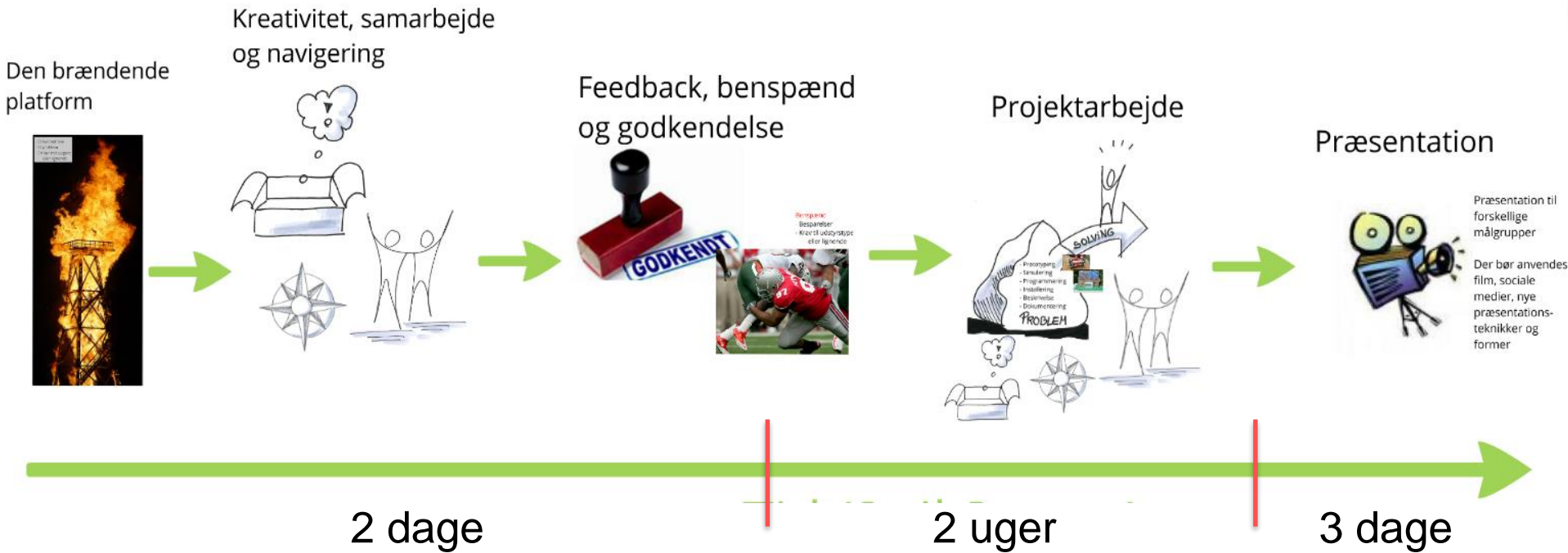

Bøgernes forfattere:

Ebbe Kromann-Andersen - ebkr@phmetropol.dk.

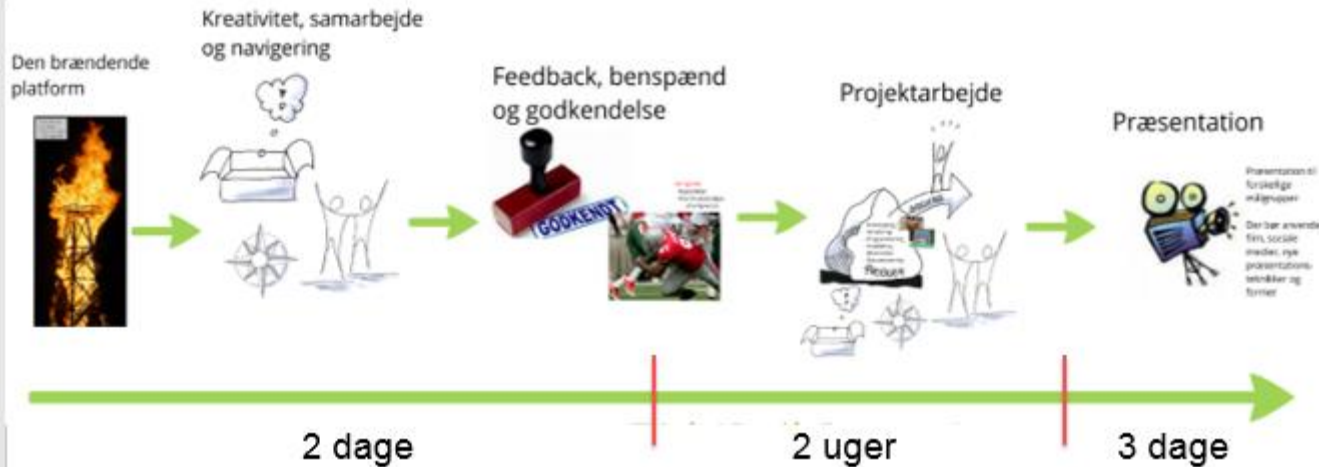
Irmelin Funch Jensen - irmelin@sol.dk.

Den innovative svendeprøve – 3 uger (el)

Den innovative svendeprøve – 3 uger (el)

Det første eksperiment gennemføres i uge 13

Eksperimentet gennemføres som en innovationscamp med elever, lærer, skuemestre, repræsentanter fra det faglige udvalg og ministeriet

- Det ikke er størrelsen/effekten af det innovative resultatet, der er afgørende. Det afgørende er, at eleven kan udfordre "normalen" /vanetænkningen og skabe en merværdi for kunden og/eller en større værdi for virksomheden
- Der skal være plads til alle innovationsformer/område som fx:
  - Produkt/løsningsinnovation
  - Serviceinnovation
  - Procesinnovation
  - Osv.
- Der bør ligeledes være plads til:
  - **Inkrementel innovation** (typisk ændringer af allerede eksisterende løsninger eller ny anvendelse af de komponenter som allerede findes)
  - **Radikal innovation** (vil ofte overflødiggøre allerede eksisterende løsninger, da den dels er mere effektiv, bedre eller billigere end tidligere løsninger, samt væsentlig forskellig fra disse)

De innovative kompetencer bør vurderes på følgende

10%

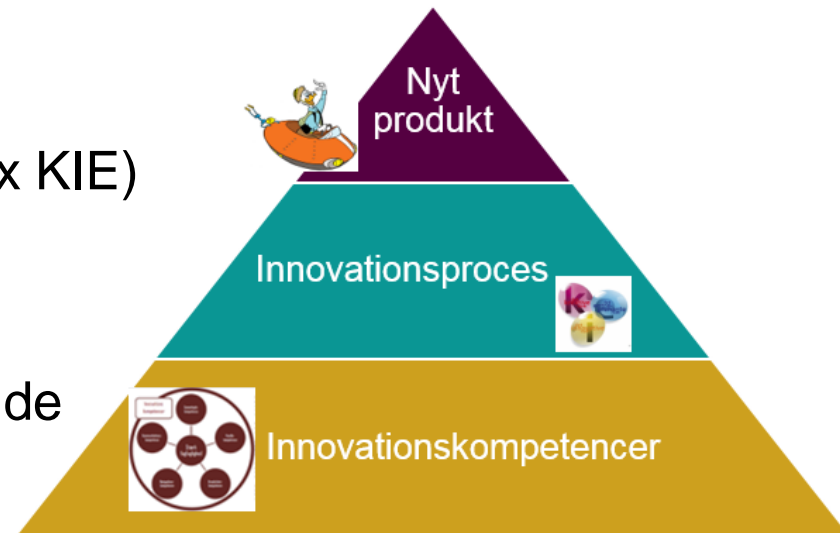
Er elevens løsning innovativ (se forudgående slide)

5%

Kan lærlingen drive en innovativ proces (fx KIE)

5%

Har lærlingen opnået de fem understøttende innovative kompetencer?

Til dette arbejde skal udvikles en oversigt over "tegn" på at målene er nået

CASE-baseret undervisning

- Mål/helhedsorientering
- Differentiering
- Innovations kompetencerne

Der skabes et læringsbehov hos eleven

Cases

Uge 1

Uge 2

Uge 3

Uge 4

Uge 5

Uge 6

Uge 7

Uge 8

Uge 9

Uge
10

Fagfagligt indhold

Nedslag af entreprenørskabsundervisning

Kreative metoder - ideudvælgelse - vidensøgning og -deling eksperimentering
præsentationer og feedback

Læringscirkler efter hver projektperiode

Differentiering og helhedsorientering tænkes i form af benspænd

Fokus på de 4 dimensioner: Handling, Kreativitet, Omverden og Personlig Indstilling –
den innovative proces gennem KIE-modellen og de understøttende kompetencer:
handle-, kreativitets-, samarbejds-, kommunikations- og navigerings-

Introduktionstekst til skema:	Skema viser hvordan det bærende caseforløb i modulet sikrer sammenhæng mellem kompetencemål og indhold samt materialer.
--------------------------------------	--

Kompetencemål for Modul 2.8 El-teknik i velfærdsteknologiske løsninger

<p>1. Eleven opnår el-teknisk viden om velfærdsteknologiske løsninger.</p> <p>2. Eleven opnår kendskab til velfærdstekniske produkters anvendelses områder og begrænsninger.</p> <p>3. Eleven kan med en innovativ tilgang vejlede kunder om fordele og ulemper ved forskellige typer af velfærdstekniske løsninger.</p> <p>4. Eleven kan optimere og integrere det el-tekniske i velfærdsteknologiske løsninger til størst mulig glæde for bruger og medarbejder.</p> <p>5. Eleven kan selvstændigt foretage tilslutning, dataopsamling, service og reparation af det el-tekniske i forskellige typer af velfærdsteknologiske løsninger og produkter.</p>	<p>6. Eleven kan selvstændigt, ved anvendelse af IT, udarbejde og vedligeholde dokumentation, brugervejledning og vedligeholdelsesplaner i forhold fagområdet.</p> <p>7. Eleven kan selvstændigt udføre måling, fejlfinding og kvalitetssikring i forhold til valgmodulets indhold.</p> <p>8. Eleven kan redegøre for og anvende relevante love, regler og standarder i forhold til valgmodulet, samt anvende it til relevant informationssøgning.</p> <p>9. Eleven kan anvende relevant fagterminologi på engelsk med samarbeidspartnere og brugere.</p> <p>10. Eleven kan anvende innovative processer for at skabe den bedst mulige løsning i forhold til valgmodulet.</p>
--	---

Elektrikeruddannelsen	Tværfaglighed
-----------------------	---------------

Case-forløb 4 uger

A VT- Overordnet	B VT- produkter (overordnet)	C VT- Teknik (Kun el)	D VT- lovgivning/standarder mv. (Kun el)	E VT- kundesegmenter og typer	F VT-Udveksling Elev til elev	G Projektfasen inkl. KIE	H Prøven
<p>A.1 Hvad er VT?</p> <p>A.2 Forskellige definitioner</p> <p>A.3 Kundesegmenter og typer</p> <p>A.4 Øvelser / feedbacktest</p>	<p>B.1 Typiske produkter hos forskellige kundesegmenter</p> <p>B.2 Forskellige systemer (IBI) hos forskellige kundesegmenter</p> <p>B.3 Øvelser / feedbacktest</p>	<p>C.1 IBI – løsninger</p> <p>C.2 Detektorer</p> <p>C.3 Fejlfinding, reparation & måleteknik</p> <p>C.4 Dokumentation</p> <p>C.5 Vedligehold</p> <p>C.6 Vejledninger</p> <p>C.7 Øvelser / feedbacktest</p> <p>C.8 Idriftsættelse</p>	<p>D.1 El-standarder</p> <p>D.2 Lovgivning - social</p> <p>D.3 Regler for anvendelse af VT</p> <p>D.4 Øvelser/feedbacktest</p> <p>D.5 Kvalitetssikring og idriftsættelse (KLS)</p>	<p>E.1 Besøg på institutioner / privat</p> <p>E.2 Besøg hos virksomhed</p> <p>E.3 Foredrag/producentbesøg</p> <p>E.4 Rollespil</p> <p>E.5 Kundeservice/forståelse</p>	<p>F.1 SOSU – underviser i sygdomslære, brugertyper, arbejds gange, SOSU som målgruppe ol.</p> <p>F.2 TEC underviser i VT-produkt og systemforståelse samt teknikker som målgruppe½</p>	<p>G.1 Det kreative rum</p> <p>G.2 Det innovative rum</p> <p>G.3 Det entreprenante rum</p> <p>G.4 Beskrivelse af projektet</p> <p>G.5 Godkendelse og benspænd (krav)</p> <p>G.6 Gennemførelse af projekt</p> <p>G.7 Opsætning af LAB/Stand</p>	
Opfylder kompetencemål nr.: 2, 3,	Opfylder kompetencemål nr.: 2,	Opfylder kompetencemål nr.: 1, 4, 5, 6, 7	Opfylder kompetencemål nr.: 8	Opfylder kompetencemål nr.: 3,	Opfylder kompetencemål nr.: 3,	Opfylder kompetencemål nr.: 10	Opfylder kompetencemål nr.: 10
<p>Tid:</p> <p>Bemærkninger Kan gennemføres som AMU (trin 1). Kan også bruges til andre uddannelser</p>	<p>Tid:</p> <p>Bemærkninger Dele kan gennemføres som AMU (trin 2). Kan også bruges til andre uddannelser</p>	<p>Tid:</p> <p>Bemærkninger Bør have fokus på "Keep it simple" Dele kan være AMU (trin 3)</p>	<p>Tid:</p> <p>Bemærkninger Dele kan være AMU (trin 4)</p>	<p>Tid:</p> <p>Bemærkninger Dele kan være AMU (trin 4)</p>	<p>Tid:</p> <p>Bemærkninger At underviser "boostet" forståelsen for eget fag.</p>	<p>Tid:</p> <p>Bemærkninger Husk gruppefeedback ift. De 5 innovationskompetencer</p>	<p>Tid:</p> <p>Bemærkninger Går op til gruppeeksamen, men har fokus på egne kompetencemål. Fokus på kommunikation til målgruppen. Evt. deltagelse af målgruppen.</p>

Tegn på at innovative kompetencer er i
spil

Kreativitet

- eleven har selvstændig tilgang til problemstillinger
- eleven kan individuelt eller i fællesskab generere idéer
- eleven kan bearbejde og kritisk vurdere idéer

Navigation

- eleven kan håndtere viden og informationer på en funktionel måde
- eleven kan mestre komplekse arbejdsprocesser
- eleven kan nå til en faglig forståelse af opgaver og problemstillinger

Samarbejde

- eleven kan tage ansvar for og bidrage til, at et samarbejde opfylder de satte mål og krav.
  - eleven kan være fleksibel og inkluderende
-

Handlekompetence

- eleven kan være risikovillig og sætte sig selv og andre i spil
- eleven kan foretage informerede valg af handlinger
- eleven kan søge viden og information- også uden for klasserummet

Kommunikation

- eleven kan foretage en kommunikationsanalyse og træffe kommunikationsmæssige valg
- eleven kan mestre alsidige kommunikationsteknikker
- eleven kan kommunikere engagerende og overbevisende

Introduktionstekst til skema: Skema viser hvordan det bærende caseforløb i modulet sikrer sammenhæng mellem kompetencemål og indhold samt materialer.

Kompetencemål for Modul 2.8 El-teknik i velfærdsteknologiske løsninger

1. Eleven opnår el-teknisk viden om velfærdsteknologiske løsninger. 2. Eleven opnår kendskab til velfærdstekniske produkters anvendelses områder og begrænsninger. 3. Eleven kan med en innovativ tilgang vejlede kunder om fordele og ulemper ved forskellige typer af velfærdstekniske løsninger. 4. Eleven kan optimere og integrere det el-tekniske i velfærdsteknologiske løsninger til størst mulig glæde for bruger og medarbejder. 5. Eleven kan selvstændigt foretage tilslutning, dataopsamling, service og reparation af det el-tekniske i forskellige typer af velfærdsteknologiske løsninger og produkter.	6. Eleven kan selvstændigt, ved anvendelse af IT, udarbejde og vedligeholde dokumentation, brugervejledning og vedligeholdelsesplaner i forhold fagområdet. 7. Eleven kan selvstændigt udføre måling, fejlfinding og kvalitetssikring i forhold til valgmodulets indhold. 8. Eleven kan redegøre for og anvende relevante love, regler og standarder i forhold til valgmodulet, samt anvende it til relevant informationssøgning. 9. Eleven kan anvende relevant fagterminologi på engelsk med samarbejdspartnere og brugere. 10. Eleven kan anvende innovative processer for at skabe den bedst mulige løsning i forhold til valgmodulet.

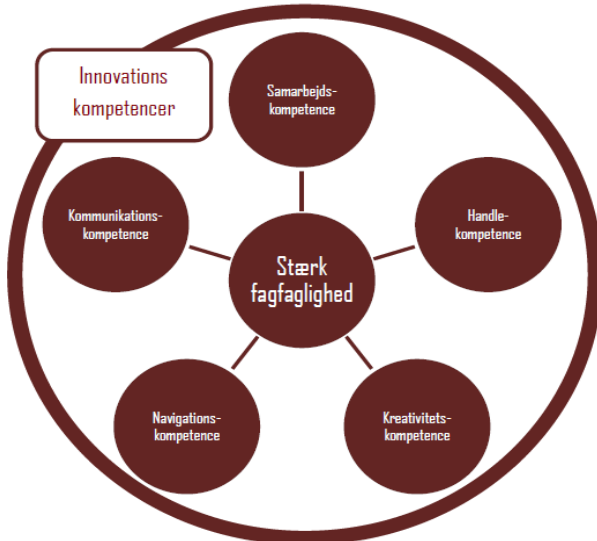
Elektrikeruddannelsen Tværfaglighed

Case-forløb 4 uger

<p>A VT- Overordnet</p> <p>A.1 Hvad er VT? A.2 Forskellige definitioner A.3 Kundesegmenter og typer A.4 Øvelser / feedbacktest</p>	<p>B VT- produkter (overordnet)</p> <p>B.1 Typiske produkter hos forskellige kundesegmenter B.2 Forskellige systemer (IBI) hos forskellige kundesegmenter B.3 Øvelser / feedbacktest</p>	<p>C VT- Teknik (Kun el)</p> <p>C.1 IBI – løsninger C.2 Detektorer C.3 Fejlfinding, reparation & måleteknik C.4 Dokumentation C.5 Vedligehold C.6 Vejledninger C.7 Øvelser / feedbacktest C.8 Idriftsættelse</p>	<p>D VT- lovgivning/standarder mv. (Kun el)</p> <p>D.1 El-standarder D.2 Lovgivning - social D.3 Regler for anvendelse af VT D.4 Øvelser/feedbacktest D.5 Kvalitetssikring og idriftsættelse (KLS)</p>	<p>E VT- kundesegmenter og typer</p> <p>E.1 Besøg på institutioner / privat E.2 Besøg hos virksomhed E.3 Foredrag/producentbesøg E.4 Rollespil E.5 Kundeservice/forståelse</p>	<p>F VT-Udveksling Elev til elev</p> <p>F.1 SOSU – underviser i sygdomslære, brugertyper, arbejdsangange, SOSU som målgruppe ol. F.2 TEC underviser i VT-produkt og systemforståelse samt tekniker som målgruppe½</p>	<p>G Projektfasen inkl. KIE</p> <p>G.1 Det kreative rum G.2 Det innovative rum G.3 Det entreprenante rum G.4 Beskrivelse af projektet G.5 Godkendelse og benspænd (krav) G.6 Gennemførelse af projekt G.7 Opsætning af LAB/Stand</p>	<p>H Prøven</p>
---	---	---	---	---	--	---	------------------------

Opfylder kompetencemål nr.: 2, 3,	Opfylder kompetencemål nr.: 10
-----------------------------------	--------------------------------

Tid:	Tid:
Bemærkninger Kan gennemføres som A1). Kan også bruges til al uddannelser	Bemærkninger Går op til gruppeeksamen, men har fokus på egne kompetencemål. Fokus på kommunikation til målgruppen. Evt. deltagelse af målgruppen.

Kompetenceudvikling i erhvervsrettet innovation på TEC - Første oplæg

Kompetenceudviklingen i erhvervsrettet innovation omfatter:

1. **Ledere** – 2 timer på Lederakademi
2. **Undervisere:**
  - a) Basis – 3 timer
  - b) Bruger – 2 dage
  - c) Ekspert (Coach) – 5 dage på Innovation Camp
  - d) PD-modul på Metropol (bliver nu integreret i andre moduler)
3. **Pædagogiske vejledere**
  - a) Deltager sammen med undviserne på Basis- og Brugerseminarerne
  - b) Tilbud om Ekspert-niveau – både Innovation Camp og PD-modul

**Version 1 – testes i
uge 13**

